hyrwyddo a dathlu cerddoriaeth Cymru
promoting and celebrating the music of Wales

TOMOS WILLIAMS

Cwmwl Tystion II / Riot!

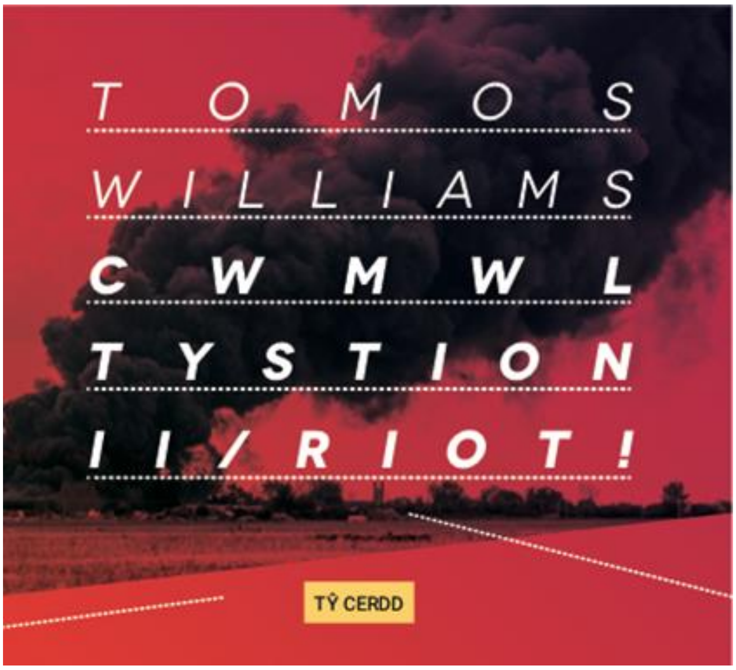

Recordiau Tŷ Cerdd Records (TCR043)

Dyddiad Rhyddhau: Dydd Gwener 13 Hydref 2023

Gwrandewch yma: https://promo.theorchard.com/7BZDVSdcLs2n1SpoNAJ0

(gyda'r sengl **'Cardiff Race Riots 1919'** allan ar ddydd Gwener 6 Hydref)

Cwmwl Tystion II / Riot! yw ail bennod prosiect jazz y trwmpedwr a'r cyfansoddwr Tomos Williams sy'n delio gyda digwyddiadau yn hanes a diwylliant Cymru. Mae'r bennod yma yn canolbwyntio ar derfysgoedd yn hanes Cymru, ond mae'r *Riot! Suite* hefyd yn tynnu sylw at anghyfiawnder hiliol a chodi cwestiynau am y syniad o hunaniaeth fel Cymry.

Mae'r band arbennig yn cynnwys dau o gewri'r byd jazz Prydeinig; Soweto Kinch (saxes, rapio) ac Orphy Robinson (vibes, effeithiau electronig) yn ogystal â'r gantores ifanc Eädyth Crawford, a dau o gerddorion cyfarwydd y byd jazz Cymreig, Aidan Thorne (bas) a Mark O'Connor (dryms).

Datblygodd *Cwmwl Tystion II / Riot!* a'r cyfansoddiad newydd 'Riot! Suite' allan o lwyddiant y *Cwmwl Tystion / Witness* gwreiddiol a deithiodd Cymru yn 2019. Cerddorion Cymreig yn unig oedd yn y band yna, tra yn y fersiwn yma roedd Williams eisiau agor y band allan i gynnwys meistri o'r byd jazz Prydeinig yn ogystal â chantores a oedd yn canu yn Gymreig yn y grŵp.

Er daw'r teitl ***Cwmwl Tystion*** o'r Beibl yn wreiddiol, fe'i dyfynnir yn y fan hon o gerdd y bardd, yr heddychwr a'r cenedlaetholwr Waldo Williams (1904-1971), **'Pa Beth yw Dyn?'** ble mae'r bardd yn

gofyn rhai o gwestiynau mawr ei bod. Mae *Cwmwl Tystion* bellach wedi dod yr enw Cymraeg ar gyfer y prosiect parhaus hwn.

Mae'r cyfansoddiad ***Riot! Suite*** yn cynnwys unawdau ffyrnig, byrfyfyrio rhydd, cyfnodau o grŵf, rapio, y felan, alawon gwerin ac emyn Gymraeg, ochr yn ochr ag eiliadau o dynerwch lleisiol, yn dechrau a gorffen gyda fersiwn ddigyfeiliant o'r alaw werin 'Aderyn Du'. Cyfeiria'r gerddoriaeth at Derfysg Merthyr 1831 a Tonypandy 1910, yn ogystal â Therfysg Caerdydd 1919. Teyrnged i Mahmood Mattan yw'r symudiad ola', y dyn olaf i'w ddienyddio yng Nghymru yn 1952 er ei fod yn ddieuog, (mae yna fwy o fanylion cefndirol yn llyfryn y CD).

Cafodd y ***Riot! Suite*** ei enwebu ar gyfer gwobr Ivors Academy yn y categori ensembl jazz yn 2022, a mae'r gwaith wedi cael ei ddylanwadu a'i ysbrydoli gan gerddoriaeth Wadada Leo Smith, Jon Zorn, Don Cherry a cyfres gwych *Coin Coin* Matana Roberts.

Dywed Tomos Williams: "Yn dilyn llwyddiant *Cwmwl Tystion / Witness* yn 2019, fe wnes i ystyried y gall syniad craidd 'Cwmwl Tystion' cael ei ddatblygu ar gyfer set gwahanol o gerddorion. Felly yn ystod y cyfnod clo fe wnes i feddwl am y cerddorion hoffwn i weithio gyda, a oedd â naws gwleidyddol, neu haen ychwanegol i'w gerddoriaeth. Dewisiadau amlwg oedd Orphy Robinson a Soweto Kinch – dwi wedi bod yn gwrando ar ei gerddoriaeth ers blynyddoedd ac roedd wir yn wefr cael perfformio gyda nhw dro ar ôl tro ar y daith. Rydw i hefyd yn cyflwyno llais anhygoel Eädyth Crawford i gynulleidfa newydd. Mae Eädyth yn cynrychioli'r tô ifanc o gantorion Cymreig sy'n ddi-ofn yn eu creadigrwydd – mae'n wir yn dalent ryfeddol."

Teithiodd y band o amgylch Cymru a pherfformiodd yn Llundain ym mis Tachwedd a Rhagfyr 2021. Recordiwyd yr albwm yn fyw yng Nghanolfan Taliesin Abertawe; Pontio, Bangor; a'r Lost ARC Rhaeadr Gwy. Fe ategwyd pob perfformiad gan gelfyddyd weledol fyw Simon Proffitt.

Meddai Cyfarwyddwr Tŷ Cerdd Deborah Keyser: "Rwyf wir wrth fy modd ein bod wedi gallu ychwanegu *Cwmwl Tystion II / Riot!* at ein catalog Recordiau Tŷ Cerdd. Mae'n teimlo'n bwysicach nag erioed i ddathlu cyfansoddwyr a pherfformwyr ac rydym mor falch o ddod ag amrywiaeth o gerddoriaeth Gymraeg i gynulleidfa ehangach. Mae'r cyfnod ers y pandemig wedi rhoi ffocws enfawr ar yr holl wasanaethau rydyn ni'n eu cynnig i'r gymuned gerddoriaeth yng Nghymru, yn ogystal ag arddangos yr anghydbwysedd a'r allgáu sydd wedi bod yn y sector celfyddydau a ariennir. Yn ogystal â threfnu rhwydweithiau hanfodol a dosbarthu arian, mae Tŷ Cerdd wedi bod yn ehangu ein mentrau i ddatblygu artistiaid ac yn ceisio cyrraedd yn bellach gyda'n gwaith. Dyma ein mantra: 'Os ydych yn creu cerddoriaeth yng Nghymru, mae'n gerddoriaeth Gymreig!' Nid yw ein rôl yn meithrin a datblygu cerddoriaeth yng Nghymru erioed wedi teimlo mor hanfodol ag ydyw heddiw."

Nodiadau i olygyddion

Bydd **Cwmwl Tystion II / Riot!** yn cael ei rhyddhau ar 13 Hydref 2023 ar CD ac yn ddigidol. Bydd y CD ar gael i'w brynu ar Siop Tŷ Cerdd ac i ffrydio dros blatfformau.

Cerddorion
Tomos Williams (trwmped, cyfansoddwr), Soweto Kinch (sax, rapio), Eädyth Crawford (llais, effeithiau electronig), Orphy Robinson (vibes, effeithiau electronig), Aidan Thorne (bas), Mark O'Connor (drymiau), Simon Proffitt (celf weledol fyw).

TŶ CERDD
Music Centre Wales
hyrwyddo a dathlu cerddoriaeth Cymru
promoting and celebrating the music of Wales

Teitlau symudiadau (mae holl destun y llyfryn CD yn ddwyieithog):

1. Cadw tŷ mewn cwmwl tystion / Keeping house in a cloud of witnesses [11:42]
2. Merthyr Rising 1831 [15:59]
3. Tonypandy Riots 1910 [07:05]
4. Tredegar Riots 1911 [05:35]
5. Beth yw Byw? / What is Living? [10:50]
6. Cardiff Race Riots 1919 [04:42]
7. Mahmood Mattan 1952 [05:34]

Cyfanswm: 01:01:29

Perfformiadau
Bydd **Cwmwl Tystion II / Riot!** yn derbyn un perfformiad byw olaf yng Ngŵyl **Llais** y WMC (Canolfan Mileniwm Cymru) 14 Hydref 2023, 19:30.

Cenhadaeth **Tŷ Cerdd** yw hyrwyddo a dathlu cerddoriaeth Cymru. Trwy ei weithgareddau a thrwy weithio gydag amrywiaeth o bartneriaid, mae Tŷ Cerdd yn gweithio i:

- ddod â cherddoriaeth Cymru i gynulleidfaoedd ar draws ein cenedl, ac i weddill y byd
- diogelu etifeddiaeth cerddoriaeth Cymru o'r gorffennol, ac ysgogi datblygu cyfansoddiadau newydd, ledled y genres cerddorol
- galluogi cymunedau a chynulleidfaoedd cynyddol amrywiol i wneud cerddoriaeth a mwynhau cerddoriaeth yng Nghymru

Manylion cyswllt
Shakira Mahabir – Rheolwr Label: **shakira.mahabir@tycerdd.org**
Tomos Williams: **tomos.williams@gmail.com**